

ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง

Opinion about Life Quality of Rubber Farmers in Bankhai District, Rayong Province

พัชรารัตน์ ศรีบุญเรือง^{1*}, สุตติเทพ ศิริพิพัฒน์กุล² และชลธาร จูเจริญ³
Patcharavadee Sriboonruang^{1*}, Sutitthep Siripittanukul² and Chalathon Choocharoen³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล 2) การใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร 3) ความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ 4) ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต และ 5) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลกับคุณภาพชีวิตของเกษตรกร อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง กลุ่มตัวอย่าง คือ เกษตรกรผู้ปลูกยางพารา จำนวน 198 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า T-test และ F-test ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราที่ศึกษา ส่วนมากเป็นเพศหญิง ร้อยละ 53.00 อายุเฉลี่ยเท่ากับ 50.56 ปี ระดับการศึกษาสูงสุดต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 70.20 รายได้ต่อเดือนเฉลี่ย 8,994.44 บาท ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน 2,569.29 บาท จำนวนสมาชิกในครอบครัว 1-2 คน ร้อยละ 60.10 ใช้เทคโนโลยีสื่อสารผ่านทางโทรศัพท์มือถือ ร้อยละ 45.81 รองลงมาคือ สมาร์ทโฟน ร้อยละ 18.56 โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปไลน์ ร้อยละ 15.56 ความคิดเห็นในภาพรวมเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 2.38 โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ ด้านครอบครัว ค่าเฉลี่ย 2.61 จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า ด้านของอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตในด้านสุขภาพแตกต่างกัน และรายได้แตกต่างกันมีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตด้านครอบครัว ด้านชีวิตการทำงาน ด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และด้านภาพรวมที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

คำสำคัญ: ความคิดเห็น เทคโนโลยี การสื่อสาร คุณภาพชีวิต เกษตรกร

Abstract

The objectives of this research were to study 1) demographic factor 2) using communications technology 3) need from government helping 4) opinion about life quality and 5) compare between demographic factor and life quality of rubber farmers in Bankhai District, Rayong Province. Sampling were 198 rubber farmers. The research instrument was interview schedule and statistical analysis was frequency percentage mean standard deviation and T-test and F-test. The results of the research revealed that almost of rubber farmers were female 53.00%, average age 50.56 years old, educational level was lower than bachelor's degree 70.20%, average income was 8,994.44 baht/month, average expense was 2,569.29 baht/month, number of family member were 1-2 persons 60.10%. Using communications technology were mobile phone 45.81% followed by smart phone 18.56% and Line application 15.56%. The overall of the opinion about life quality of rubber farmers were at the high level mean = 2.38 the highest mean was family with Score = 2.61. Moreover, the hypothesis testing found that the different age had the differently decision on the health of life quality, the different income had the different decision on family economic and overall at 0.05 significance level.

Keywords: opinion, technology, communication, life quality, farmers

¹ ภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จตุจักร กรุงเทพฯ 10900

² ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จตุจักร กรุงเทพฯ 10900

³ ภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จตุจักร กรุงเทพฯ 10900

*Corresponding author, Email: fagrpds@ku.ac.th

คำนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ภาครัฐให้ความสำคัญโดยยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาที่ยั่งยืน ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาการเกษตรและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9-11 และยึดหลักการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ลดความเหลื่อมล้ำ และขับเคลื่อนการเจริญเติบโตจากการเพิ่มผลิตภาพการผลิตบนฐานการใช้ภูมิปัญญาและนวัตกรรม (สำนักรับนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร, 2559) กล่าวได้ว่า คุณภาพชีวิตของประชากรเป็นองค์ประกอบสำคัญในการสร้างความเจริญก้าวหน้าให้แก่สังคม เศรษฐกิจ และประเทศชาติ ซึ่งหากคุณภาพชีวิตของประชากรมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี ก็จะสะท้อนถึงคุณภาพคุณภาพชีวิตที่ดีของประเทศไทย

เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราเป็นประชากรกลุ่มหนึ่งที่ประสบปัญหาคุณภาพชีวิต เนื่องจากความผันผวนในเรื่องของรายได้ ตามภาวะเศรษฐกิจทั้งภายในและภายนอกประเทศ สถานการณ์ยางพาราปี 2560 มีแนวโน้มปรับตัวขึ้นตามภาวะเศรษฐกิจโลกที่ฟื้นตัว อย่างไรก็ตามการปรับตัวและการปรับเปลี่ยนภาวะราคายางตกต่ำคือพัฒนาต่อยอดสินค้าและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับยางพารา โดยการแปรรูปผลิตภัณฑ์ยางและยางพารา (สมาคมยางพาราไทย, 2552) สำหรับพื้นที่ปลูกยางกับปริมาณการใช้ยางของโลก พบว่า มีแนวโน้มเกิดความสมดุลระหว่างผลผลิตยางและความต้องการใช้ยางของโลก เนื่องจากการเพิ่มพื้นที่ปลูกยางโดยรวมของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นแต่สัดส่วนกลับลดลงเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ซึ่งคาดว่าจะมีผลผลิตออกสู่ตลาดในปี 2560 ประมาณ 7 แสนตัน หรือประมาณร้อยละ 5.70 ของผลผลิตยางของโลก สำหรับประเทศไทยในปี 2559 ผลผลิตถึงเดือนกันยายน 2559 ประมาณ 4.452 ล้านตัน ลดลงจากช่วงเดียวกันในปีก่อน ร้อยละ 0.32 ในปี 2559 ผลผลิตโดยรวมของประเทศไทยลดลงกว่าปี 2558 เล็กน้อย ซึ่งเป็นผลมาจากการดำเนินการตามมาตรการของรัฐและจากสภาพอากาศที่มีฝนตกต่อเนื่องยาวนาน (การยางแห่งประเทศไทย, 2560) แสดงให้เห็นว่าราคายางมีความผันผวนอยู่ตลอดเวลา

ประเทศไทยมีการปลูกยางพารากันมากในบริเวณภาคใต้ ปัจจุบันประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกยางทั่วประเทศประมาณ 12 ล้านไร่ กระจายกันอยู่ในภาคใต้ ภาคตะวันออก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นแหล่งปลูกยางใหม่ จังหวัดระยองมีสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศที่เหมาะสมต่อการทำเกษตรกรรม ทำให้จังหวัดระยองมีพืชเศรษฐกิจที่หลากหลายและพืชเศรษฐกิจที่สำคัญคือ ยางพารา ซึ่งจังหวัดระยองมีพื้นที่ปลูกยางพารามากที่สุดของภาคตะวันออก โดยมีพื้นที่ปลูก 748,032 ไร่ และเป็นพืชที่เพาะปลูกมากที่สุดในจังหวัดเมื่อเปรียบเทียบกับพืชเศรษฐกิจชนิดอื่น ๆ โดยมีแหล่งเพาะปลูกที่สำคัญ ได้แก่ อำเภอเมืองระยอง อำเภอบ้านค่าย อำเภอแกลง อำเภอปลวกแดง อำเภอบ้านฉาง อำเภอวังจันทร์ อำเภอเขาชะเมา อำเภอนิคมพัฒนา ซึ่งอำเภอบ้านค่ายเป็นอำเภอที่มีการปลูกยางพาราเป็นลำดับต้น ๆ ของจังหวัดระยอง (สำนักงานเกษตรจังหวัดระยอง, 2558) ทั้งนี้สถานการณ์คุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง ค่อนข้างได้รับผลกระทบอย่างมากเนื่องจากก่อนหน้านี้รัฐบาลได้ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกยางพาราเพิ่มขึ้น จึงส่งผลต่อระบบอุปสงค์อุปทานทำให้ราคายางพาราตกต่ำจากราคาที่เคยสูงถึงกิโลกรัมละ 140 และมีแนวโน้มราคายางตกต่ำอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งในปัจจุบันราคายางพาราเหลือเพียงกิโลกรัมละประมาณ 42 บาท ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกร (การยางแห่งประเทศไทย, 2561) ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรและใช้เป็นแนวทางสำหรับการวางแผนในการพัฒนาด้านการส่งเสริมการทำสวนยางพาราต่อไป ดังนั้น วัตถุประสงค์ในการวิจัย 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง 2) เพื่อศึกษาการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง 3) เพื่อศึกษาความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง

4) เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง และ 5) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลกับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง

วิธีการศึกษา

การศึกษครั้งนี้ ได้รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยศึกษาเฉพาะหมู่บ้านหนองซ้อ จำนวน 249 คน และหมู่บ้านหนองปลาไหล จำนวน 157 คน รวมประชากร 406 คน (สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านค่าย, 2558) เนื่องจากทั้ง 2 หมู่บ้านมีจำนวนเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราเป็นลำดับต้น ๆ ของตำบลหนองบัว สุ่มตัวอย่างโดยใช้ Krecij and Morgan, 1970 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 198 คน จากนั้นได้สร้างแบบสัมภาษณ์ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรง (Validity) ของเครื่องมือและปรับปรุงแก้ไข จากนั้นได้นำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองใช้ (try out) จำนวน 30 ชุด ทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) หาค่าสัมประสิทธิ์ตามวิธีของ Cronbach (Cronbach's alpha coefficient) เท่ากับ 0.87 จากนั้นจึงนำไปใช้เก็บข้อมูลจริงในวิจัยครั้งนี้

การแปลความหมายในส่วนของการคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต กำหนดการวัดแบบอันตรภาคชั้น (Interval scale) (สุรินทร์, 2553) แบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านชีวิตครอบครัว 2) ด้านชีวิตการทำงาน 3) ด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจ 4) ด้านสุขภาพอนามัย และ 5) ด้านชีวิตชุมชน

เกณฑ์การให้คะแนน

คะแนน	3	หมายถึง	มาก
คะแนน	2	หมายถึง	ปานกลาง
คะแนน	1	หมายถึง	น้อย

เกณฑ์การแปลผลความคิดเห็นแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	2.34-3.00	หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	1.67-2.33	หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	1.00-1.66	หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และค่า T-test, F-test และกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการศึกษาและวิจารณ์

ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา

เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนมากเป็นเพศหญิง ร้อยละ 53.00 อายุเฉลี่ยเท่ากับ 50.56 ปี ระดับการศึกษาสูงสุดส่วนใหญ่ต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 70.20 มีรายได้ต่อเดือนเฉลี่ยเท่ากับ 8,994.44 บาท ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน 2,569.29 บาท จำนวนสมาชิกในครอบครัว ส่วนใหญ่มีสมาชิก 1 – 2 คน ร้อยละ 60.10

การใช้เทคโนโลยีการสื่อสารของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง

จาก Figure 1 การใช้เทคโนโลยีการสื่อสารของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา พบว่า เกษตรกรใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสาร ผ่านทางโทรศัพท์มือถือ ร้อยละ 45.81 รองลงมาคือ สมาร์ทโฟน ร้อยละ 18.56 ไลน์ ร้อยละ 15.56 เฟซบุ๊ก ร้อยละ 9.59 จดหมาย ร้อยละ 7.19 และเว็บไซต์ ร้อยละ 3.29 สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทธราวดี (2555) ที่ศึกษาการใช้สื่อสังคมออนไลน์และอินเทอร์เน็ตของกลุ่มเกษตรกรที่ดำเนินการวิสาหกิจชุมชน พบว่า

มีการใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร ผ่านอุปกรณ์ ได้แก่ โทรศัพท์มือถือ เครื่องคอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก และแท็บเล็ต โดยจะใช้โซเชียลมีเดีย ได้แก่ เว็บไซต์ เฟซบุ๊ก และยูทูบ ในการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ เพื่อประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ ซึ่งมีแนวโน้มจะใช้โซเชียลมีเดียเพิ่มมากขึ้นภายใน 1-2 ปี

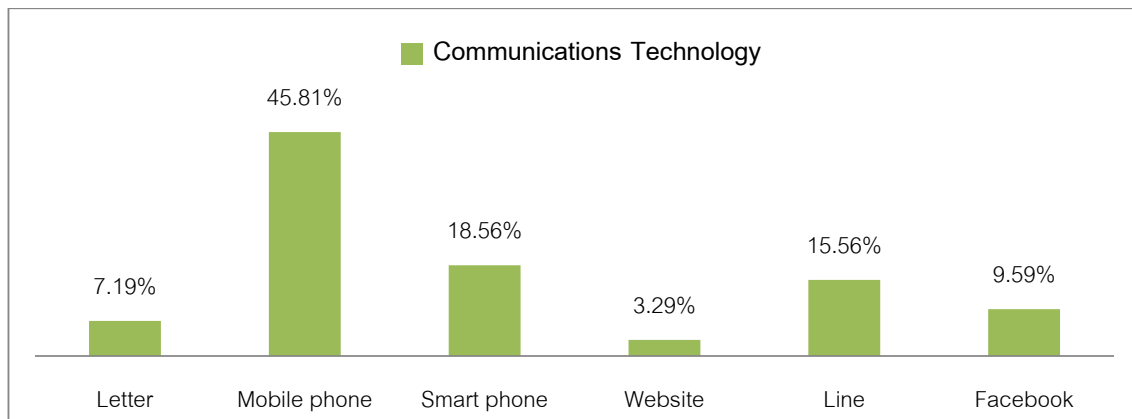

Figure 1 Percent of using communications technology of farmers.

ความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง

จาก Figure 2 ความต้องการให้ภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ต้องการให้ภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือในด้านการตลาด/การจัดจำหน่ายสินค้า มากที่สุด ร้อยละ 83.80 รองลงมาได้แก่ แหล่งเงินทุน ร้อยละ 71.20 เทคโนโลยี ร้อยละ 62.60 การแปรรูปผลิตภัณฑ์ใหม่ ร้อยละ 53.00 การทำการเกษตร ร้อยละ 39.90 และการออกแบบผลิตภัณฑ์ ร้อยละ 38.40 สอดคล้องกับงานวิจัยของ มารีนา และคณะ (2557) ที่พบว่า ชาวสวนยางพาราในจังหวัดชุมพรให้ความสำคัญต่อบัณฑิตด้านการจัดจำหน่าย มากที่สุด รองลงมาคือ บัณฑิตด้านผลิตภัณฑ์และบัณฑิตด้านราคา ลำดับสุดท้ายคือ บัณฑิตด้านการส่งเสริมการตลาด อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐนันท์ (2559) ที่พบว่า ความต้องการความช่วยเหลือของเกษตรกรชาวสวนยางในความรับผิดชอบของสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางอำเภอแกลง เกษตรกรมีความต้องการให้ภาครัฐ และภาคเอกชนช่วยเหลือในเรื่องของราคายางพารา และช่วยหาตลาดส่งออกผลผลิตยางพารา เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กุสุมา (2555) ที่พบว่า ข้อเสนอแนะของเกษตรกรชาวสวนยางที่คิดว่าจะนำมาซึ่งการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นนั้น เกษตรกรชาวสวนยางได้เสนอในเรื่องราคาผลผลิต มากที่สุดโดยต้องการให้มีราคาสูงสม่ำเสมอไม่ควรให้ราคาลดต่ำลงมาก เพราะผลผลิตที่ขายได้หมายถึงรายได้ที่จะนำมาเลี้ยงครอบครัว รวมทั้งเกษตรกรชาวสวนยางมีภาระเรื่องราคาปุ๋ยที่สูงอยู่แล้ว ด้านชีวิตการทำงาน ต้องการให้หน่วยงานภาครัฐเข้ามาดูแลเรื่องกองทุนการทำสวนยาง รวมถึงให้คำแนะนำความรู้ทางวิชาการแก่เกษตรกรอย่างสม่ำเสมอ

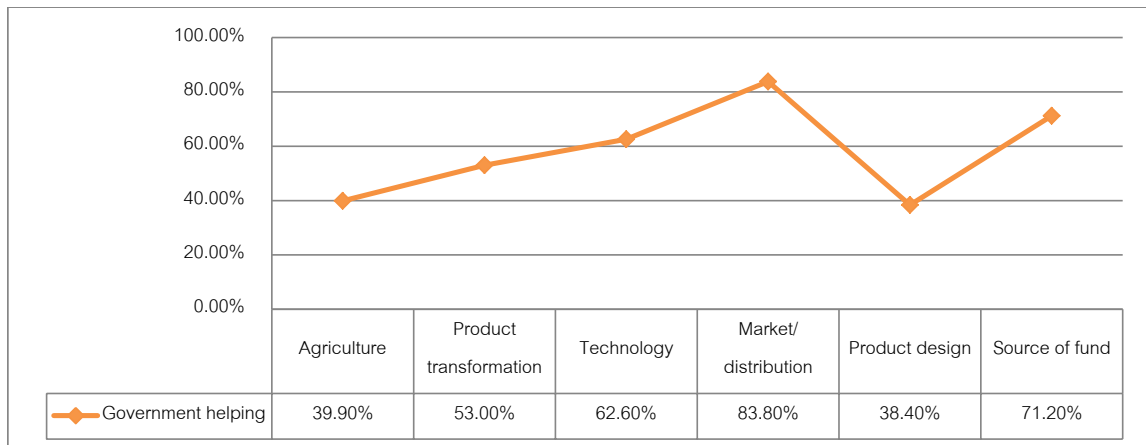

Figure 2 Percent of need from government helping.

สรุปค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง

จาก Table 1 สรุปได้ว่า ในภาพรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 2.38 โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ ด้านครอบครัว ค่าเฉลี่ย 2.61 สอดคล้องกับงานวิจัยของชลิต (2558) ที่ได้ศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกร จังหวัดปทุมธานี พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ ศุภรทิพย์ (2557) ที่พบว่า คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง ภายในเขตพื้นที่จังหวัดตราด ด้านครอบครัวมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดีมาก ในส่วนของด้านชีวิตการทำงาน ค่าเฉลี่ย 2.49 ด้านชุมชน ค่าเฉลี่ย 2.41 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ค่าเฉลี่ย 2.24 และด้านสุขภาพอนามัย ค่าเฉลี่ย 2.16 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ นภาพร และวี (2556) พบว่า แนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิต และทราบบความต้องการของเกษตรกรชาวสวนยางพาราดังนี้คือ เกษตรกรต้องการความรู้ด้านการดูแลตัวเอง และวิธีการป้องกันการบาดเจ็บจากการทำงานและจัดหาอุปกรณ์ในการป้องกัน การพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรควรมีจัดกิจกรรมในชุมชนเพื่อผ่อนคลายความเครียด และสนับสนุนให้มีการจัดตั้งสหกรณ์เพื่อรับซื้อขายพารา ควรมีแหล่งบริการความรู้ในพื้นที่ มีการศึกษาดูงานและการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยอินทรีย์ปุ๋ยชีวภาพในสวนยางพาราเพื่อลดต้นทุนการผลิต

Table 1 Grand mean about opinion in quality of life of rubber farmers.

(n=198)

Grand mean about opinion in quality of life of rubber farmers	$\bar{X}$	S.D.	Level of opinion
1. Family	2.61	0.51	High
2. Work	2.49	0.58	High
3. Economics	2.24	0.61	Moderate
4. Health	2.16	0.62	Moderate
5. Community	2.41	0.57	High
Grand mean	2.38	0.58	High

$\bar{X}$ = 1.00-1.66 = Low, $\bar{X}$ 1.67-2.33 = Moderate, $\bar{X}$ 2.34-3.00 = High

ผลการทดสอบสมมติฐาน

จาก Table 2 พบว่า รายได้ที่แตกต่างกันมีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตที่แตกต่างกันในด้านครอบครัว ด้านชีวิตการทำงาน ด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และด้านภาพรวม แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 นอกจากนี้ อายุที่แตกต่างกัน มีผลต่อความคิดเห็นในด้านสุขภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภรทิพย์ (2557) พบว่า เกษตรกรชาวสวนยางที่มีอายุต่างกันมีระดับคุณภาพชีวิต แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กุสุมา (2555) ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า เกษตรกรจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยแวดล้อมส่วนบุคคลของแต่ละคนมากกว่า เนื่องจากแต่ละคนมีพื้นฐาน และความพึงพอใจในชีวิตที่แตกต่างกัน สิ่งที่สำคัญ คือการมีรายได้ที่เพียงพอไม่เป็นหนี้และการรู้จักพอประมาณตามอัตภาพของตนเอง คือสิ่งสำคัญที่จะทำให้การดำรงชีวิตมีความสุขที่สุด

Table 2 The comparison between demographic factor and life quality of rubber farmers.

(n=198)

Demographic Factors	Life quality of rubber farmers											
	Family		Work		Economic		Health		Life and community		Overall	
	χ^2	p-value	χ^2	p-value	χ^2	p-value	χ^2	p-value	χ^2	p-value	χ^2	p-value
1. Sex	0.465 ^{ns}	0.668	0.999 ^{ns}	0.544	0.465 ^{ns}	0.668	-0.104 ^{ns}	0.060	-0.745 ^{ns}	0.714	-0.305 ^{ns}	0.652
2. Age	1.399	0.249	2.111 ^{ns}	0.124	0.118 ^{ns}	0.889	3.076 [*]	0.048	0.007 ^{ns}	0.993	0.157 ^{ns}	0.855
3. Education	-0.881 ^{ns}	0.452	0.604 ^{ns}	0.294	0.195 ^{ns}	0.236	-0.924 ^{ns}	0.579	-1.043 ^{ns}	0.781	-0.584 ^{ns}	0.100
4. Income	7.364 [*]	0.001	4.475 [*]	0.013	3.262 [*]	0.040	0.398 ^{ns}	0.672	1.890 ^{ns}	0.154	4.983 [*]	0.008
5. Expense	1.959 ^{ns}	0.144	2.053 ^{ns}	0.131	1.986 ^{ns}	0.140	0.499 ^{ns}	0.608	0.935 ^{ns}	0.394	1.725 ^{ns}	0.181
6. Family Member	0.784 ^{ns}	0.458	2.486 ^{ns}	0.086	0.190 ^{ns}	0.827	1.017 ^{ns}	0.363	0.650 ^{ns}	0.523	0.508 ^{ns}	0.602

ns = not significant, * = significant at 0.05

สรุปผลการศึกษา

จากผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง ใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสาร ผ่านทาง สมาร์ทโฟน ไลน์ เฟซบุ๊ก เป็นต้น ต้องการให้ภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือในเรื่องการตลาดและการจัดจำหน่ายสินค้า แหล่งเงินทุน เทคโนโลยี เพื่อใช้ในการหาความรู้เพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น แม้ว่าการใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารของเกษตรกรจะเพิ่มขึ้นอย่างช้า ๆ เนื่องจากปัจจัยหลายประการ เช่น ขาดความรู้ในการใช้งาน อายุของเกษตรกรที่ค่อนข้างมาก หรือขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่จะช่วยสอนการใช้งาน อย่างไรก็ตามในอนาคตก็มีแนวโน้มว่าเกษตรกรจะใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารแบบออนไลน์มากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ความคิดเห็นด้านชีวิตการทำงาน เกษตรกรผู้ปลูกยางพารา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า เกษตรกรมีความสุขกับการประกอบอาชีพการเกษตร ซึ่งจากการสัมภาษณ์เกษตรกรพบว่า หากมีลูกหลานเกษตรกรก็จะแนะนำให้ประกอบอาชีพทางการเกษตรเนื่องจากเป็นอาชีพที่มีความสุขและได้อยู่กับครอบครัว อีกทั้งยังเชื่อมั่นว่าการประกอบอาชีพเกษตรกรจะทำให้เกษตรกรมีชีวิตที่ดีขึ้น และสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง สำหรับด้านเศรษฐกิจ

เกษตรกรมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เนื่องจากเกษตรกรมีรายได้จากการทำการเกษตร แต่ก็มีหนี้สินจากการทำการเกษตรเช่นกัน ดังนั้น การปลูกจิตสำนึกให้เกษตรกรใช้ชีวิตอย่างพอเพียง ไม่สร้างหนี้สิน เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในด้านสุขภาพอนามัย ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากเกษตรกรไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการรับประทานอาหาร การออกกำลังกาย และการไปพบแพทย์เท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานภาครัฐและ/หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดสิ่งสนับสนุนที่เอื้อต่อการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารแก่เกษตรกรผู้ปลูกยางพารา เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรใช้เทคโนโลยี โดยอาจสนับสนุนในส่วนของการอบรมรวมทั้งทักษะในการใช้ หรืออาจสร้างเครือข่ายให้เกิดการรวมกลุ่มกันของเกษตรกรในการฝึกอบรมการใช้งาน เพื่อให้เกิดความยั่งยืน
2. ภาครัฐและ/หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรให้ครอบคลุมตั้งแต่การผลิตจนกระทั่งการจัดจำหน่าย เพื่อตอบสนองความต้องการของเกษตรกร อีกทั้งยังช่วยพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้เพิ่มขึ้นในการขายผลิตภัณฑ์ ซึ่งจะนำไปสู่รายได้ที่เพิ่มขึ้น คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
3. ความคิดเห็นของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต ในด้านเศรษฐกิจและสุขภาพของเกษตรกรยังอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงสาธารณสุข ควรเข้ามาให้ความช่วยเหลือ เพื่อช่วยให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น มีหนี้สินลดน้อยลง สามารถพึ่งพาตนเองได้ ซึ่งจะส่งผลดีต่อด้านอารมณ์และจิตใจรวมถึงสุขภาพของเกษตรกร

เอกสารอ้างอิง

- การยางแห่งประเทศไทย. 2560. ผลประเมินสถานการณ์การค้า- การส่งออกยางพาราไทย. (Online). http://www.rubber.co.th/mobile_detail.php?cid=386&nid=4688. ค้นเมื่อ 12 มิถุนายน 2560.การยางแห่งประเทศไทย. 2561. ราคายางพารา. (Online). http://www.rubber.co.th/mobile_detail.php?cid=386&nid=4688. ค้นเมื่อ 8 สิงหาคม 2561.
- กุสุมา โกศล. 2555. คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางในยุคเศรษฐกิจถดถอย: ศึกษากรณีจังหวัดสุราษฎร์ธานีและนครศรีธรรมราช. (Online). <http://libdcmis.nida.ac.th/thesis6/2555/b176600.pdf>. ค้นเมื่อ 12 มิถุนายน 2560.
- ชลิต ศานติวงศา. 2558. คุณภาพชีวิตของเกษตรกร: กรณีศึกษาในเขตพื้นที่ภาคกลาง. (Online). <http://www.ptu.ac.th/journal/data/7-2/7-2-6.pdf>. ค้นเมื่อ 12 มิถุนายน 2560.
- ณัฐนันท์ โพธิ์จันทร์. 2559. ศึกษาความต้องการความช่วยเหลือของเกษตรกรชาวสวนยางในความรับผิดชอบของสำนักงานกองทุนส่งเสริมการทำสวนยางอำเภอแก่ง. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- นภาพร เวชากามา และวี ชาญเชษฐ. 2556. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการวิเคราะห์ศักยภาพเชิงพื้นที่ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวสวนยางพารา จังหวัดบึงกาฬ. เกษตรพระวรุณ.10: 175-182.
- พัชราวดี ศรีบุญเรือง. 2556. การใช้สื่อสังคมออนไลน์และอินเทอร์เน็ตบนมือถือเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตของวิสาหกิจชุมชนในกรุงเทพมหานคร. วารสารเศรษฐศาสตร์อุตสาหกรรม.12: 8-15.
- มารินา มาหมื่น ยุทธนา ธรรมเจริญ และศิริชัย พงษ์วิชัย. 2557. พฤติกรรมการซื้อปุ๋ยอินทรีย์ของชาวสวนยางพาราในจังหวัดชุมพร. วารสารการจัดการสมัยใหม่.12: 90-97.
- ศุภรทิพย์ นิลารักษ์. 2557. คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางภายในเขตพื้นที่ จังหวัดตราด. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- สมาคมยางพาราไทย. 2552. การส่งเสริมคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง. (Online). http://www.thainr.com/th/message_detail.php?MID=27. ค้นเมื่อ 8 สิงหาคม 2560.
- สุรินทร์ นิยมงามกุล. 2553. การวิเคราะห์ข้อมูลตัวอย่างความพึงพอใจในสภาพความเป็นอยู่ปัจจุบันของเกษตรกรในชนบทแห่งหนึ่ง. ฐานบัณฑิต. กรุงเทพฯ. 177 น.
- สำนักงานเกษตรจังหวัดระยอง. 2559. ข้อมูลการปลูกยางพารา. แหล่งข้อมูล: <http://www.rayong.doae.go.th/plant%20economy.htm>. ค้นเมื่อ 22 ตุลาคม 2559.

สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านค่าย. 2560. ข้อมูลเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา. แหล่งข้อมูล: <http://bankhai.rayong.doae.go.th/>.
ค้นเมื่อ 4 มกราคม 2560.

สำนักนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร. 2559. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แหล่งข้อมูล: http://www.nesdb.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422. ค้นเมื่อ 5 มิถุนายน 2560

วันรับบทความ (Received date) 11 ต.ค. 2560

วันแก้ไขบทความ (Revised date) 8 ก.พ. 2561

วันตอบรับบทความ (Accepted date) 23 ก.ค. 2561